

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

## Vabilo na naročbo.

Koncem tega meseca začenja se novo naročevanje na „Slovenski Narod“. Vse gg. naročnike, katerim naročnina poteka, nujno prosimo, da jo ob pravem času pošljejo, ker moramo na nalog lastništva list ustavljati onim, kateri naprej ne plačajo. Ker se lista tiska le toliko, kolikor je naročnikov, ne moremo vselej kasneje številke dopošiljati, ako se naročevanje zakasni.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

|                                                                          |               |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Za pol leta . . . . .                                                    | 6 gld. 50 kr. |
| Za četrt leta . . . . .                                                  | 3 „ 30 „      |
| Za en mesec . . . . .                                                    | 1 „ 10 „      |
| Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta. |               |

S pošiljanjem po pošti velja:

|                         |              |
|-------------------------|--------------|
| Za pol leta . . . . .   | 8 gld. — kr. |
| Za četrt leta . . . . . | 4 „ — „      |
| Za en mesec . . . . .   | 1 „ 40 „     |

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

|                            |               |
|----------------------------|---------------|
| Za Ljubljano za četrt leta | 2 gld. 50 kr. |
| Po pošti sprejemati „ „    | 3 „ — „       |

Administracija „Slov. Naroda“.

## Jugoslovansko bojišče.

Boj se je začel od strani Srbije s tem, da je 7000 prostovoljcev (mej temi je tudi nekaj Slovencev) pod komando srbskega kapitana Vlajkovića prestopilo mejo in v Bosno marsiral. Vlajković bode zbral k svojemu krdelu posamezne čete vstašev in marširal najbrž proti Sarajevu, ali Mostaru, kder se bode zdjednil s hercegovinskimi vstaši in jednim

delom Črnogorcev, kateri od druge strani pridejo. Sicer pa pride za Vlajkovićem še drug oddel srbske vojske.

Druzi 3000 Srbov je pod vodstvom mitropolita Dučića prestopilo pri Valjevu mejo.

Redna srbska vojska pod knezom Milanom ima denes ali jutri Turkom boj napovedati.

Iz Belgrada namreč najnovejši v Ljubljano došli telegram poroča 29. jun.: Denes je knez Milan, spremljan z gromom kanonov in živio-klici belgradskega prebivalstva na mejo k vojski odšel. Ministri so ga do Semendrije spremljali. Knez bode na meji izdal proklamacijo. Višji duhovniki so odšli blagoslovit vojsko.

Tudi Turki rožljajo s sabljo. Iz Carigrada se namreč oficijalno od Turkov poroča: „Na srbskeji meji stoječa armada je dobila ukaz pripravljena biti, da na prvo znamenje boj začne.“ Ob enem je pa iz tega turškega telegrama videti, da je sedaj v sili začela Turčija ponujati Črnogorcem kar hote, da bi se le od Srbov ločili. Mi ne moremo verovati, da bi to mogoče bilo. Vendar te obravnave morejo Srbijo še nekoliko dnij zadrževati, če dogovori mej Srbijo in Črnogoro niso dovolj odločni, kar pa bi imeli biti in sigurno so.

Ker v Bosni prebivalstvo čuje o velikih oroževanjih v Srbiji, vstajejo povsod nove čete. Turške posadke si ne upajo svojih utrjenih prostorov zapustiti.

Bosenski vstaši pravijo v svojem manifestu: Vsak kdor je puški ali sablji dorastel, naj se loti orožja, da se očevina osvobodi. Sedanji boj nij boj poskusov, kateri se s krvjo more udušiti. Ali naj se petstoletni račun s Turki zvrši ali pa naj

naš narod propade. Ali svoboda ali smrt — drugega nij. Kdor se ovemu velikemu poslednjemu boju nepridruži, smatran bode za izdajica in se smrtjo kaznovan.

Z naslovom: „Vidovdan 1876.“ piše dalmatinski „Narodni list“ tako: „Ko je pukao današnji ustanak s kojega se je čitava Evropa snabila, mi smo odma izrekli našu nadu, da će se Srbija i Crnogora potruditi što više da pomognu ustaškoj stvari, jer ne bi doduše bilo moglo čovjeku ni na um pasti da će te dvije države ukočene gledati krvavu borbu svoje braće kao da nije njihov posao. Ako smo se pak čudili Srbiji, ako smo joj često prigovarali, što toliko oklieva, to je jedino bilo s toga što nam se je činilo kao stvar, koja ne može biti, da jedan narod u kojemu je živa uspomene kosovskog polja onako isto kao što je bila god. 1389 u onima, koji su se glavom borili, da ti narod naime ništa u srcu ne čuti za slobodu Hercegovine i Bosne. Za čudo nam je bilo, da jedan mladi narod, kojemu je jedino imalo biti do svoje časti i koji je već iz početka smatrao kao svoj zadatak, da obrani i iskupi narod slavjanski na jugu, za čudo, rekosmo, nam je bilo, da se taj narod ne maši osvetničkog mača i da ne poleti na polje da svojom mišicom prekine okove petstoljetnog robstva, da osveti u isto doba obljubljene djevojke, spaljene kuće, ugrabljena dobra, već da se bavi diplomatskim zakućicama i da mota tamo amo žicu jadne politike bez smisla. Ali sada kada nam neprestano stižu odasvud radostne viesti, da je Srbija već, možemo reć, u ratu i da junačka Crnogora uza nju kao prava posestrima fišecko spravlja, sada se jedino možemo nadati,

## Listek.

### Mamajevo pobojišče.

(Po Petruševskem sdisal J. Steklav.)

Tatarska orda je vladala nad Rusijo skoraj 250 let. Teško je bilo ruskej zemlji pod nasilstvom tatarskim, posebno prvih sto let. Rusija je morala plačevati ordi davek; v prvej dobi so ta davek jemali na odkup tujei; z njimi so hodili pri pobiranju kanovi poslanci (baskaki) z veliko četo Tatarov. Vsi so trpeli mnogo od teh baskakov. Pesen poje o teh divjakih tako le: „I vdovi — to bezčeti — Krasni djevici pozoriti (skruniti). Nado vsemi namgatisja (psovati) — Nad domami (obitelji) nasmjehatisja (izsmehavati). —

Tatari so drli bogate in siromake, mučili je na razne načine; kdor nij plačal, tega so odpeljali v robstvo, v ordo. V pesni se poje o jednom od teh poslancev, o Čolkanu: „Bral (pobiral) on mlad - Ščelkan — Dani (davke), nevhodi, — Carski neviplati (neizplačljive),

— S (od) knezej bral po stu rublej, — S bojar popjatidesjati, — S krestjan (kmetov) po pjati rublej . . . — U (pri) kotorago deneg (denarjev) ujet, — U togo ditja (detco) vozmet; — U kotorago ditjati ujet, — U togo ženu vozmet, — U kotorago ženi-to ujet, — Togo samogo golovoj vozmet. —

Rusi so tako ginili pod ordo, v sužnosti, posebno pa žene; tatarska sužnost je bila strahno teška, ter se še zdaj o njej pojejo žalostne pesni: „Spi, usni moje ditjatko! — Tvoja matuška (mati) poljanočka (ujetnica) — Tvoj botjukša (oče) poljanoček (ujetnik). — Zli-Tatarove nabjegali (prihrumeli), — Doma, teremi (podstrešnice) sožigali, — Starih štarikov ubivali, — Molodih v polon polonili (zaplenili) — Životi imetek po (mej) sebe djelili. — Razlučili tebe, ditjatko, — Srodimoj-li matuškoj; — Otnogali proč, dijtatko, — Tvojego batjušku rodimago! —

Treba je odkriti pa tudi dobro stran tarstva; or' niso tlačili niti preganjali pravoslavne vere. S početka so bili oni pogani,

kasneje pa so postali muhamedani; ali tudi te svoje vere niso narivavali Rusom; duhovne redovnike in vsak bogoslužni čin so pustili na miru, oni še celo niso od njih pobirali glavine. Tatari se tudi niso mešali v državne razmere in običaje, kateri so vladili v Rusiji. Knezi, Rjurikovi potomci so vladali, kakor poprej, samo so morali vzeti od orde za svoje ravnanje kanske jarlike (naredbe.)

Ali knezi se niso pomirili mej soboj pod tatarsko nadvlado; samo s početka so nekoliko časa mirovali. Veliki knez je bil takrat Aleksander Nevski. Za časa Batijeve navale je bil on velikim knezom v Novgorodu ter hlabro branil novgorodsko državo pred divjimi sovražniki. L. 1290. so mislili Švedi po nalogu rimskega papeža zdjediniti Ruse zopet z rimsko cerkvijo ter so zatorej napali Novgorod. Ali Aleksander je je zgrabil na bregovih Neve in je popolnem potolkel; zatorej se tudi imenuje Nevski. S tako hrabrostjo in srečo je on bojeval tudi z Nemci in Litvani. Ko je postal veliki knez nij mislil s Tatari tako ravnati



da je svanu dan i da će se bolja zora pomoliti."

## Vspehi magjarske politike.

Pod tem naslovom piše „Pol.“:

Razvitek vseh dogodkov na balkanskem poluotoku in način, kako je Avstrija nasproti tem dogodkom prisiljena vesti se, dajejo prav vidne dokaze, za kako žalostne usluge se ima monarhija magjarske politiki zahvaliti. Denes je uže pač vsacemu jasno, da je čas prešel, v katerem bi Avstrija, na svojej meji mogla v izpremembe, katere se zdaj vrše, krepko poprijeti ter svojo moč in veljavnost razširiti in utrditi. Nij več vredno misliti nazaj na take stvari, kajti nalog kateri sedaj avstrijske oziroma magjarske politiki pripada, je zdaj ves drug, Avstrija se mora z razmerno in kljubu temu z nevarno defenzivo zadovoljiti.

Najžalostnejšo rolo igra oficijalni magjari zem nasproti Srbiji in srbsko-turškemu vprašanju. Odkar je začela Srbija nekoliko gibati se, ter vendar jedenkrat končni račun s Turčijo narejati, vzdignil se je v magjarskih glasilih strašen vihar, ter najgrših obrekovanj in žuganj vsake vrste proti srbskej kneževini je bilo kakor dežja. V Magjariji se ve da se misli, da bodo magjarski ljubeznjivi bratje Turki vstanek sami lahko zadušili, in za to se je delalo vedno tudi v Magjariji. A sedaj, ko je Srbija stopila v boj ter s Srbijo brezdvomno tudi Črnagora, bliža se turško-magjarskemu upanju žalosten konec, zaradi tega združila so se vsa pristrčna čutila sinov Arpadovih v takej meri proti Srbiji.

Žuganj, s katerimi je magjarizem v Belgradu deloval, bilo je mnogo in različnih; žugalo se je z nevoljo cele Evrope, katere „voditelj“ je Ogerska, žugali so z vmarsiranjem honvedov v Srbijo, ter s prepovedjo, da Srbi ne bodo smeli goniti prešičev na Magjarsko. Srbi so odgovorili z mačjo godbo Wreedēju. Za magjarske interese in žuganja se še zmednili niso.

Srbsko-turška vojna, katere začetek pričakujemo vsak trenotek, je tudi uže dokaz predruženih razmer mej Avstrijo in rusko-nemško zvezo, in dogodki, katere bode ta vojna prouzročila, gotovo ne bodo zboljšali magjarskih razmer. Andrassyjev organ, kateri je do zadnjega neutrudeno blebetal, da „vele-

sile“ ne bodo dopustile Srbiji v vojno stopiti s Turčijo, odjenjal je do denes uže toliko, da samo še trdi, da velesile evropske nikakor ne bodo dopustile, da bi se Srbija povejšala. To upanje je oziraje se na magjarsko stališče, žalostno-smešno. A sploh bedasto je zagotovljenje „P. Ll.“, da se Srbija le za to vojuje, da si pridobi uzroka za poznejši bankerot. Srbija tudi nikakor ne more bankerotna postati, ker nema dolgov, in da nij treba vojne začeti, če se hoče bankerot napraviti, mislimo, da bodo Magjari skoraj dokazali.

Kakor v vnanjih razmerah, tako je vzbudila srbsko-turška vojna uže poprej, ko se je začela tudi v notranjih žalostne razglede za Avstro-ogersko. Uže se skuša sad, ki ga je, rodila magjarska politika ter ga zanesla na vse strani. Denes uže na steno malajo reči kakor je ponovljenje dogodjajev 1848. in 1849. leta v srbskih krajih južne Ogerske. In ako bodo magjarski mogočnejši poslušali one organe ter se dali voditi v divjem sovražstvu proti Slovanstvu, na ta način bodo brezdvomne kmalo v južnih krajih dežele ustvarjali se dogodki, kateri bi znali v resnici še hujši postati, kakor jih pa sedaj Peštanski listi svetu lažejo.

Sicer od Magjarov nikakor nij blago temveč jako malostno ubožno ravnanje, ako o pomanjkanji rešpeкта, katerega kneževina Srbija „mogočnemu“ magjarstvu ne izkazuje, da se maščujejo nad ogerskimi Srbi, ter si s tem ohlade razburjenost. In kar hočejo, ne bodo nikakor dosegli z zasmehovanjem Srbov in z obsednim stanjem temuč prej nasprotno. Simpatije do bojujočih bratov mej Srbi ne bodo nikdar zatrli, celo podpiranje z denarji in z ljudmi ne bodo zadržali. In ko bi to tudi mogli, ne bode imelo nikacega vpliva onstran meje. Vse bode vršilo se v svojem teku, če se Magjari od jeze snedó. S tem Magjari take razmere pripravljajo, da bodo oni sami odgospodarili. Denašnji saldo je: nevarno izoliranje na zunaj in obsedno stanje na znotraj.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 30. junija.

Ker novinar Zeithammer v *Pragi* nij dobil po izvolitvi za župana cesarjevega potrjila, izvoljen je 28. t. m. fabrikant Lovrenc

Kriesche za župana, in pravijo, da bode najbrž potrjen.

Iz *Zagreba* se javlja, da bode deželni sabor precej po odpreti zopet odložen. Magjari se boje Mankanca in njegovih resnic.

O namišljenih nemirih in upornostih v južnem Ogerskem, mej avstro-ogerskimi Srbi, kakor, znano, vedo magjarski listi veliko groznega povedati. Ali dunajska vladna „Pol. Corr.“ se iz njih norca dela in pravi, da je devet desetih zlagano, deseta pa resnična nij. Ogerski Srbi namreč — nemajo denarja, da bi svoje rojake tako velikansko podpirali, kakor si boječi Magjari domišljajo da jih. Hrvatski „Obzor“ pa pravi, da cela magjarska ta vika ima le namen, uzrok dobiti, da se avstrijska vojska postavi ob meji Srbije, da bi mogla vmarsirati!

### Vnanje države.

Ruski časniki hudo pišejo proti Avstriji. Tiskovna nesvoboda nam ne dopušča dopisa o tem, iz Peterburga nam poslanega, tiskati. A sodimo iz vsega, da se ruski srd obrača na magjarsko in nemško, Slovanom protivno pa državo Avstrijo sploh.

Anglija nadaljuje svoje pomorsko oboževanje. Ukazala je Giberaltar tako utrditi, da se lahko brani. Angleži torej mislijo, da bi vendar mogoče bilo, da Rusi skozi Dardanele proderó in potem jim v Giberaltaru hočejo pot iz srednjega morja zapirati.

Francoški senat je potrdil postavo, ki dovoljuje mestu Parizu 120 milijonov frankov na posodbo vzeti.

## Dopisi.

Iz pod Nanosa 27. jun. [Izv. dopis.] Kakor se čuje, tudi letos se bodo vršile pri nas in našej okolici vojaške vaje. In kakor hočejo nekateri za gotovo znati, pride letos še več vojakov mimo družih let. Bode pa gotovo tudi več škode učinjene kakor doslej. Zadnji čas je, da se naši možje, podžupanje in svetovalci, na čelu jim župan, vzbudijo iz potrpežljivega spanja, ter energično terjajo, da se nam to zlo odvrne. Da smo se minula leta pohlevni kakor „božji volki“ držali o tej zadevi, je zadosta žalostno in škodljivo za nas. Tacemu obnašanju se mora pač vsak, količkaj pametni človek čuditi. Saj vendar živimo v pravnej državi. Marsikateri se bode čudil; kako je mogoče, da bi se storjene škode ne odškodovale, kar se vendar povsodi zgodi, pa da bi se pri nas ne? Res, da se vpraša vsako leto po škodi, ali plačalo se potem vendar nij. Zavrgli so naše cenilne može, vsled katerega uzroka ne znam, potem

kakor z Nemci in Švedi, kajti on je dobro spredidel, da se nij mogoče vzdigniti proti ordi. Zatorej je na vse načine ugajal ordi, večkrat prišel h kanu s prošnjami ter mu nij bilo žal za bogate darove, samo da reši Rusijo pred novimi navalami.

Ko je pa umrl Aleksander, jokalo je ves ruski narod za njim in ruska pravoslavna cerkev ga je sprejela mej svoje svetnike. V pesni se je ohranila do dandenes nanj tale molitvica: „Ti ugodnik božji, — Blagovjernij Aleksander, — Umoljaj za nas — Boga višnjago, — Otgonjaj od nas — Vragov pogubnih. — I mi tebja proslavljam: Slava tebe, Blagovjerni Aleksandre, — Otninje (od zdaj) i do vjeka! —“

Narod za njim nij zastoj jokalo, kajti komaj je zašlo to solnce ruskej zemlji, začeli so se zopet prepiri in sovraštva mej domačimi knezi. Začeli so zopet otimati jeden družemu zemlje po krivici, pozabljavati na krščanska pozdravljenja, hoditi v ordo, urinljivo se prilizovati, ponižno klanjati, darove nositi ter

razne stvari obljubovati. V ordi pa niso samo od kana nego tudi od njegovih zaslug pretrpeli raznovrstna poniženja in težave. Ali knezi se niso sramovali tacega ponašanja, da pač obrekovali so pri kanu jeden družega ter na vse načine lokavili, samo da bi dobili moč in vlast jeden na družega ter na vse načine lokavili, samo da bi dobili moč in vlast jeden nad drugim v domačej zemlji. Tatarom pa je bilo to v prilog: oni so pomagali jednemu knezu proti družemu; žgali in pokončevali mesta in vasi. Sred vseh teh narodov in preprirov začela se je vendar Moskva zopet jačiti in zmožnevati. Ne dolgo pred tem je bila Moskva novo, mlado, slabo mestice; ali pod Tatari se je brzo povečala<sup>1)</sup>. Moskovski knezi

<sup>1)</sup> Moskva se nahaja prvič v letopisih l. 1147. Utemeljil jo je Jurij Dolgoruki na gozdnatih in močvarnih bregovih reke Moskve. Poročilo pripoveda, da so tukaj bile vasi bojarina Kučka, in da je Jurij kaznil bojarina poradi neke krivice ter mu vzel vasi. Knezu se je dopalo to mesto in on je utemeljil mestice na holmcu Borovickem, ki leži pri

so se odlikovali hladnim in razboritim razumom, krepko voljo in znosljivo nravo. Oni so namenili rusko zemljo zjediniti in pod svojo oblast spraviti, ter so delali za to podvzetje na tihoma, ne pa glasno. Kar je činil knez moskovski, to so delali tudi njegovi otroci. V Moskvi so knezi umirali, sledili jeden družemu ter se menjali, ali s kneževino je upravljaval vedno samo jeden. Na vse načine s krivico in pravico, širili so oni svojo domovino: zidali in napravljali okoli mest okope, pomnoževali s silo svoje zemlje, obrekovali pred kani druge kneze, svoje soprotivnike. Jeden moskovskih knezov se je celo oženil s sestro kana Uzbeka; vsled tega on sicer nij dobil

ustji rečice Neglinne v Moskvi. (To je tam, kjer stoji dandenes Vasmelj. Na vrhu tega holma stoji zdaj krasni carski dvor, sred katerega je sezidana mala cerkva Spasa na Boru; poslednji ima svoje ime od tega, ker je bil nekaj ta hribček z gostim barovjem pokrit.) Sto let kasneje je dobil Moskvo za del mlajši sin Aleksandra Nevskega Danilo, in od tega časa se je začelo to do zdaj tako nevažno mesto naglo razširjati.



pa ko ceni od oblasti izvoljeni cenilni mož škodo, onda se izgovarjajo, da nima jo novcev. Ceni se pa le nekoliko škode po polji, kar pa vojaki pokradejo mrve, žita, sadja itd. in za škodo, koju učinijo po staniščah in pa po hlevih, kjer konji vse žlebove iz dolzega časa deloma pa tudi od lakote zgrizejo in pojedjo, za to se živa duša ne zmeni.

Ne rečem, da vojaške vaje bi se tukaj vršiti ne smele, to ne. Ali če se vršijo, naj bi se strogo pazilo od strani poveljnikov, da se najmanj škode učini, menj ko mogoče, učinjeno pa takoj ceni ter izplača. To vendar mislim, da smemo z vso pravico terjati.

## Domače stvari.

— (Utopljenici v Ljubljani.) Zadnji praznik, četrtek večer se je v našem mestu zgodila velika nesreča na vodi. Utonilo je namreč četvero ljudi v Ljubljani, skoro blizu sredine mesta, pri št. jakobskem mostu. Enajst oseb se je namreč ta dan s čolnom peljalo na močvirje po Ljubljani na prazniško popoldansko veselje. Nazaj hodeče je pijan čolnar predaleč zapeljal, čoln je butnil ob neko klado v vodi, vsled tega so bili vsi razburjeni, trije so se s plavanjem rešili hoteli, ženske so začele vpiti. Čolnar je duševno prisotnost izgubil, čoln je mej tem butnil ob koze št. jakobskega mosta in se je prevrnil. Nekateri so izplavali, drugi so bili iz vode po tagneni. Štiri osebe pak so utonile in sicer 24 let stari Janez Kliš, sin kotlarskega mojstra, 21 let stara Marija Golovršek, hči krčmarice „pri severnem polu“ na glavnem trgu, 18letna deklica Marija Kozin, vrtnarjeva hči iz mesta, in devetletna Ana Manžini. Razumeje se, da je zdaj o tem veliko govorice po Ljubljani, zlasti se pa ljudje čudijo, da je skoro v sredi mesta taka nesreča mogoča. Nikjer nij bilo nobenega čolna blizu. To se ve, da je bila tudi voda izredno deroča in velika.

— (V Škofji Loki) je zadnji četrtek slovensko dramatično društvo iz Ljubljane po nekaterih igralnih udih dajalo slovensko dramatično predstavo v čitalnici, in sicer na prostem vrtu „na Štemarjih.“ Gostilničar gospod Sušnik je bil vse dobro uredil. Vojaška godba iz Ljubljane je razveseljevala mnoge domače in nekatere goste iz obližja. Občinstva, in sicer najboljšega, je bilo za Loko obilo. Tem več graje zaslužijo oni ljudje nemškutarji v Loki, ki so

baje drugje nekaj piva zastonj dali, da so svojo dvomljivo „feuerwehr“ in drugo jednako zbrav odvalili od obiskovanja čitalniške veselice. To je vredno, da se na stran postavi onemu umazanemu „fehtarju,“ s katerim so ti loški pomemškuteni „feuerwehr“ gorenjsko stran osramotili, ko neznanega ali tihega potnika nijso v miru pustili. Sram jih bodi za jedno in drugo. Ločanje pa naj bodo toliko domačini, da pleve mej soboj zateró. Loka je lepa ali ljudje v Loki so čudni, t. j. nekateri polovičarji.

— (Iz Dunaja) se nam piše: G. Fr. Hočvar je te dni napravil rigorozo iz filozofije ter postane meseca julija doktorom.

— (Iz Gradca) se nam piše: Tukaj učeča se srbska mladina je dobila danes. 27. junija poziv iz kneževine nemudoma se vrniti domov. Poslali so vsacemu 4 dukate za pot.

— (Vabilo) k semestralni zabavnici, koju napravite skupno „slov. pev. društvo viših šol“ in „literarno-zabavno društvo „Triglav“ v sobotu 1. julija v dvorani „zum grünen Anger“ s sledečim programom 1. Nagovor predsednikov. 2. „Jadransko morje“, zbor Jenko-Hajdrih 3. Govorg. Sket-a. 4. „Vabilo“; poluzbor, Jenko-J. K. 5. „Danica“ bariton s zborom; Valjavec-G. Ipavic 6. „Ljubezen do domovine“, Cimperman deklamuje g. Lendovšek 7. Slovaške narodne pesni, zbor. S. „Gna denarie“ iz opere. „Robert der Teufel“ igra na citre g. Sket. 9. „Mili kraj“; zbor, Praprotnik-Nedved. Začetek ob 8. uri zvečer. Odbor.

— (Novomašniki) posvečeni 27. jun. v Ljubljani bodo imeli nove maše: Aljančič Valentin, 9. julija v Križih pri Trziču; Golob Janez 16. julija v Tunjicah; Koritnik Jakob 9. julija v Polhovem gradu; Ogrin Peter 9. julija v Mengšu; Turek Avgust 9. julija v cerkvi čest. gg. Uršulinaric v Ljubljani; Veja Maksimilijan 2. julija v Kranji. Tako poroča „Danica“.

— (Umrla) sta duhovnika Jože Bergant fajmošter v Košani, in Šimen Jalen, duh. pom. v ljubljanskej škofiji.

— (Žegnanje) se je v nedeljo v ternovskem a v četrtek v šentpeterskem predmestju slovesno s strelom itd. praznovalo.

— („Danica“) priporoča svojim bralcem: „Strašno razdejanje, trpljenje in klanje Slo-

venov pod Turkom mora vsacega poštenega človeka grenko pregrenko v srce boleti; priporočujemo z vso resnobo in gorečnostjo vso to zadevo Našej ljubej Gospej presv. Jezusovega Srca, da bi se Bog uže usmilil naših prenesrečnih bratov in vso reč rešil v blagor in svobodo ubogih Slovencev, v njih zveličanje in v slavo sv. Cerkve.“

— (Iz Celja) se piše „Gosp.“ Po mestu se govori, da mislijo telegraf napeljati neposredno iz Celja v Judenburg na Gor. Štajerskem, namreč nad Dobro-Velenje, v Šoštanj, Slov. Gradec, Wolfsberg in št. Lenart na Koroškem in od ondod v Judenburg.

— (Nesreče.) Nedavno so nepoznani tatovi ulomili v hišo Apolonije Hrapot, posestnice pri sv. Petru ter jej odnesli mesa, zaseke, oblačil in pohištva za 118 fl. vrednosti. Druga nezgoda se je zgodila v Črnicah, kder je 10. t. m. zgodaj začelo goreti pri posestniku Mih. Caterju. Pogorel je hlev in gospodarsko poslopje. Hišni hram so pridni sosedi ljudje, kojih je brž veliko število privrelo, srečno obranili. Ogenj se je najbrž po nevarnosti vtoril. Naposled še omenim nesrečo, ki se je zgodila blizu Trbovlj. Na površini brega, na okrajni stezi so našli 78 letnega kmeta Krasovića — mrtvega. Na glavi ste se mu videli dve globoki rani, blizu je ležala krvava sekira. Zraven mrliča je stal par zapreženih Krasovičevih volov, ki so potem mrtvega gospodarja pomagali v Trbovlje zapeljati. Več še o tem umoru nijmo zvedeli, kakor da je mrlič denarje 60 fl. še imel pri sebi! — Slana in povodenj je letos uničila vse upanje na dobro letino Kmetu žuga huda. Davki vedno rastejo!

— (Iz Slovenjgraške okolice) se poroča: Nesreča je pri nas nesreči za petami. V nedeljo po Telovem je ob 10. zvečer iz dosedaj neznanega uzroka — goreti začelo je Rozenovo v Trobljah pri Slov. Gradcu; pravijo, da je ogenj hudobna roka nalašč zapalila. Ljudje so baje v hiši še rajali, ko je streha nad glavami uže vsa v plamenu bila. Hiša s hlevom vred je pogorela, in colo vas bi bila jednaka nesreča zadela, ako ne bi bila Slovenjgraška požarna straža kmalu na pomoč prišla, in s hvalevrednim trudom ognjeni sili se ustavila, da nij dalje segla. Sedanji posestnik, vrli Jesenko v Pamečki fari, je pri banki Sloveniji bil zavarovan. V sredo potem se je

posebne pomoči, nego še le knezi, ki so mu sledili.

Drugi moskovski knez Ivan Kalita (1328—1340), mlajši brat Jurjev, prišel je pri Uzbeku v tako milost, da je pobiral za njega davek po vseh ruskih mestih. On pa tudi nij pozabil na sebe pri tej priliki: njegov zaklad je rastle tako, je začel kupovati od siromašnih knezov ne samo sela in zemlje, nego celo mesta, ter se zatorej imenuje prvim razširiteljem ruske zemlje. Kakor drugi moskovski knezi tako tudi on nij zanemaril hoditi v ordo, sipati tam kanu zlato in srebro, da bi si tako čim večjo milost pridobil od kana in družih tatarskih knezov. Njihov trud navadno nij bil zastonj, ker so kani vedno na njihovo stran nagibali; tudi so prekosili moskovski knezi vselej svoje protivnike ter se vračali domov z boljšim delom in v večji milosti.

Mnogo so tudi pomagali moskovskim knezom verni bojarji, posebno pa metropolit. Črez 60 let po razdjavu slavnega Kijeva po

Batiji se je preselil kijevski metropolit v Vladimir, kjer je bil takrat tudi velikokneževski prestol. Za Ivana Kalite je bil metropolit sv. Peter; on je tako priljubil moskovskega kneza, da se je preselil iz Vladimira v Moskvo, in od tega časa nijso metropolit Moskve zapustili. Metropolit je bil prvi duhoven ruske cerkve; vsi so ga spoštovali; vsem duhovnom in knezom je mnogo stalo do njegovih činov; morala se je vsled tega pomnoževati moč in slava knezu one kneževine v kojoj je prebival metropolit. Tako je tudi v resnici bilo. Metropolit so skrbno pomagali moskovskim knezom državo povečavati. Sv. Peter je zapovedal zapreti cerkev v Pskovu zato, ker so Pskoviči držali pri sebi sovražnika moskovskega kneza; ravno tako je jedenkrat kasneje naredil sv. Aleksi, v Nižnem-Novgorodu. Mertopolite so hodili večkrat v ordo kot zastopniki svojih knezov, ter so se vračali vselej z milostjo; posebno sv. Aleksi, ki je ozdravil s svojo molitvijo kanovo ženo.

Še dandenes se poje pesen o metropo-

litu Petru in moskovkem knezu Semenu Gordemu (Oholem), sinu Ivana Kalite, za katerega se je bila prikazala strašna kuga: „Dolgo li, rebjata (deca), nam vo zle-to pogibat? — Kak pora-to (čas) nam, bratci, vospokajatsja (pokajati se), — Vospokajatsja sojatim mužam pomolitisja: — Oj vi, mužije sojatije, ugodniki božiji! — Vi prostite grehi naši bezzakonnije, — Pomolite za nas boga višnjago, — Boga višnjago, Otca milosrdago, — Čtob' (da bi) izbavil carja našego ot užasnoj ot vojni, — Ot užasnoj ot vojni i ot morovoj jazvi (kuge)“! — A už knjaz-to naš Moskovskij Simeon Ivanovič, — On i smotrit — sam ridajet (zdihuje) — na pogibši na narod. — Vozridajuči (izdihavajoč) reč on vzgovoril: — „Oh ja grešnij čeloveče, prognjevil (razsdiril) Boga movo (mojega)! — Za greh-to moj Bog kazni naslal!“ — Kak uslišal Bog molitvi ugodnika svojega, — Ugodnika svojega, Petra mitropolita Moskovskago: — I izbavil grad Moskvu ot užasnoj ot vojni, — Ot užasnoj ot vojni i ot morovoj jazvi. (Dalje prih.)



pri št. Vidu huda ploha vlila, in nekaterim kmetom proti št. Ilu polje podvalila. V četrtek o polu dne se privleče zopet nevihta čez Pohorje, strela udari v Taksovo bajto blizu Šmartna, in v malo trenutkih je bajta s hlevom vred v ognju. Ljudij ravno nij bilo doma razun dvojih osob, katerima se razun omotice nij kaj zalega zgodilo; dve kozi ste zgoreli. Tudi tja so prihiteli Slovenjgraški požarni bramborci na pomoč in obranili se svojo brizgalnico celo bližnjo Jurijevo poslopje in s tem tudi celo vas požara. Očitno zahvalo moramo izreči tej požarnej straži, da je vselej in povsod pripravljena, kadar in kjer koli je potreba, ognju se v bran postaviti. Mej tem ko so se gasili, udarila je strela zopet kacij 200 korakov proč v Petričev kozolec, pa k sreči nij zažgala. Letošnje vreme je pri nas silno neugodno. Po dolgej in hudej zimi, ki je veliko ozimne uničila, je mrz 20. in 21. maja vse sadje pokončal, zdaj pa zopet imamo uže skoro celi teden deževje. Turšica ali kakor tu pravimo turkinja, je komaj za pedenj iz zemlje, pšenica bo slabo cvetele, sena nij mogoče spravljati, vse zaostaja. Ljudje so si v velikej skrbi, kaj bo, če ne bo toplega suhega vremena.

— (Iz Ormuža) se piše „G.“: Konjerejsko društvo za okraj Ormuž je imelo v nedeljo dne 18. t. m. shod v gostilni g. Kandriča v Ormužu. — Udeležba tega shoda je bila prav obilna; počastilo nas je mnogo gostov, mestjanov in okoličanov. Govorili so o konjereji g. dr. Geršak in g. Wenigerholz, in sicer prvi v slovenskem, drugi v nemškem jeziku, — Oba govora sta bila s pohvalo sprejeta in gg. slušatelji so bili z njima zadovoljni. — Po shodu konjerejskega društva smo pa imeli malo narodno zabavo, katere so se Ormuški mestjani skoraj v popolnem številu udeležili, kar nas je zelo veselilo. — Pri dobri postrežbi g. gostilničarja smo se veseli pogovarjali o naših narodnih in okrajnih zadevah in vmes nam je godba poslužila s kako „slovensko“. Napivalo se je mnogo, ter omenjam le napitnic g. dr. Geršaka na Središke tržane, osobito na g. Kočevarja, Klemenčiča in Wenigerholza, na Ormuške mestjane ter na okoličane g. Šmidla in g. Robiča. — Ker take narodne veselice uže par let v Ormužu imeli nijemo, si je torej lahko misliti, kako da so bili veseli zbrani narodnjaki; pri razhodu je vsak želel: Bog daj v kratkem zopet kaj jednacega!

— (V Radehovi) pri sv. Lenartu v slov. goricah je hudoben človek Spizijjevo poslopje užgal in ogenj je hipoma 4 hrame pokončal in za 4000 gld. škode napravil. Hudobneža je sodnija prijela.

— (Fabriko za železo v Štorah) je nek g. Karel Neufeldt v javni dražbi kupil za 105.000 gld.

— (Naglo umrl) je usnjariš Bauman v Konjicah. Mrtvoud ga je 24. junija ob 8. uri zvečer na pragu njegove hiše zadel, da se je mož k priči mrtev na tla zgrudil.

— (Utopila) se je 4letna deklica M. Vrbanjšak v Karlovcih pri Radgoni ne v Muri, ampak doma — v škaflu!

— (Volom na železnicah) se slaba godi. V Špitalu na Koroškem so 80 volov konduktarji vphali v zaprte vozove in v nekaterih urah so 4 voli zavolj prevelike vročine morali poginoti! Tržec toži.

## Razne vesti.

\* (Strajk.) Tiskarski stavci pri Berlin-skih časopisih so postavili večjo tarifo in za

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

tako dolgo delo postavili, da se jim privoli. Lastniki tiskarn pa hočejo znižanje tarife. Čas so res dobro izbrali, ker baš zdaj so časniki potrebni.

\* (Strela je ubila) nemškega kmeta Josipa Kleinhapla v okraji Weitz na zgornjem Štajerskem 21. t. m., ko je mej viharjem pred vežo svoje hiše stal.

\* (Kitajci v Berlinu.) Sedem mladih Kitajcev je prišlo v Berlin, ter bodo tamkaj po določbi svoje vlade štiri leta ostali z namenom evropsko se omikati in zahodnje znanosti pridobiti. Mladi Kitajci stanujejo v hotelu „Kaiserkof.“ Ker samo angleški jezik govore imajo pri sebi tolmača, kateri govori angleški kineški in nemški. Kitajsko opravljeni bodo zmirom ostali, a nikakor noše izpremenili, kakor pred nekaj leti tam bivajoči Japanci.

\* (Iz Amerike) na Francosko v balonu so uže skušali po zraku prav hitro priti iz novega sveta v stari, a nikdar se nij nobenemu posrečilo. 8. junija je poskusil zopet Francoz Louis Flammarin, ter odrinil iz Filadelfije omenjeni dan ob 4. uri zjutraj. Gledalcev nij sicer mnogo imel. Balon, katerega krmilo žene neka parna mašina letel je vedno hitrejši v zrak in v malih trenutkih bil je uže 8000 črevljev visoko. V tej višavi ga je Flammarin postavil in balon zavil proti vzhodu. Kolesa začela so ropotati in delati na vso moč in balon je šel kakor blisk. Devet ur je bil vedno 8000 črevljev visoko. Vozil je tako hitro, da se je komaj zapazilo, da se premika. Okolo 4. ure letel je čez več parobrodov na velicem morji, kateri so ga pozdravljali s kanoni. Drug dan je bil ravno tako srečen, zato se je vlegel Flammarin nekoliko ter zaspal, a naenkrat se zbudi vsled necega strašnega potresa. Veter je pihal ravno nasprotno ter gnal balon proti severu, a ta je kmalu ponehal in zopet poprejšnji pritegnil. Tudi tretji dan napravil je potnikom marsikaj neprijetnega. V višavi 7.500 črevljev naleteli so zopet na nasprotni veter in okolo 8. ure zjutraj nastal je strašni vihar. Na morji bilo je grozno, valovi videli so se kakor velikanske gore. Kar zapazi nekov sopotnik, da je spodnji del balona počil in da reži več ko 3 črevlje narazen. Balon začel je padati in vsi obupani mislili so, da bodo kmalu v strašnem morji pokopani. V tem hipu domisli si nekov matroz, zleze spod ter zašije poč in čez prilepi še neko drugo platno. Mej tem delom padel je balon uže na 1500 črevljev blizu morja, a vendar, ko je bilo to nevarno delo dokončano začel se je zopet vzdigovati in vzdignil se kmalu zopet na 5000 črevljev visoko. Okolu 5. ure po polu dne zapazili so od daleč neko malo višnjevkasto pičico. Kmalu razločili so, in bila je dežela. Poldrugo uro potem ob 7. uri zapustili so potniki s pomočjo pastirjev in kmetov srečno in nepoškodovani balon. Bili so v Bretagni, komaj poldrugo miljo od Repesa. Tedaj v 60 urah prihrčal je balon iz Filadelfije na Francosko.

sem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

## Revalesscière du Barry

London.

80 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; šleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlatilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabost in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenca in je bolj nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mc. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih osob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Prešlo je uže sedem mescev, odkar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih i čustvenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do

dne vidno gnil, in to zaprežilo je dolgo časa moje strdije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesecem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière poponum zdrav, tako, da brez najmanjšega tresnja morem zopet pisati. Za adi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav ceno in okusno hrano, kot najboljši pripem ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hušanja in bolečin sake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženji čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenutek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje priščne hvalečnosti in popolnega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenji, nespanji in hušnanji.

Št. 75.877. Flor. Köllera, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanji dušnika, omotici in tiščanji v prsih.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiton v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld. 50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gld. Prodaje: Dr. Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih letarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kruje po poštnih enklavah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Schr. J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (12)

## Dunajska borza 30. junija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

|                              |                |
|------------------------------|----------------|
| Enotni drž. dolg v bankovcih | 64 gld. 60 kr. |
| Enotni drž. dolg v srebru    | 68 . 40 .      |
| 1860 drž. posojilo           | 109 . — .      |
| Akcijske narodne banke       | 830 . — .      |
| Kreditne akcije              | 135 . 40 .     |
| London                       | 125 . 25 .     |
| Napol.                       | 9 . 92 .       |
| C. k. cekini                 | 5 . 90 .       |
| Srebro                       | 101 . 30 .     |

## Reelna ženitbena ponudba.

Deklice,

16 do 26 let staro, pridno in čednega obraza, želi v zakon 26 let star učitelj na deželi. Pisma s fotografijo pošlje naj se pod „B. B.“ opravištvu „Slov. Naroda“. Molčečnost se garantira (203—1)

## Circus Sidoli!

(na sejmnem trgu.)

Danes sobota 1. julija 1876

## Velika predstava

v višjej umetelnosti jahanja, izučenih konj, gimnastike, ballete in pantomine.

Kasa se odpre ob 7. uri. Začetek točno ob 8. uri.

Vse natančneje naznanjajo posebni dnevni listiki. (197—4)

Teodor Sidoll, ravnatelj.

## Eliksir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani **železni liker**. Pospesuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri (53—14)

Gabriel Piccoli, lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.